

MAKT & MEDIA

Nummer 1, Årgång 1 • 1994

BORTA BRA MEN HEMMA VÄRST

Vi har fått ett massmedialt kretslopp som påverkar vår inrikespolitik. Svenska politiker med statsministern i spetsen baktalar välfärdsstaten i internationella medier — för att sedan hänvisa till "världsopinionen".

Av Al Burke

DET LÄR INTE FINNAS så värst många statschefer som under sina resor ute i världen passar på att fälla förklenande kommentarer om sitt eget folk och land. Men det har varit ett någorlunda vanligt inslag i statsminister Carl Bildts uppträdande utomlands, och det hänger naturligtvis ihop med hans iver att för alltid driva bort välfärdsstatens demoner.

Det projektet började redan valnatten 1991 då den blivande statsministern kungjorde att "Den svenska modellen är död" — fast i en intervju för Berliner Zeitung några månader senare uttryckte han sin tro att det aldrig hade funnits en sådan modell.

I februari 1992 var han på besök i USA där han inför Washingtons journalistkår likställde socialdemokraternas Sverige med f.d. kommunistiska Östtyskland och fick en knappast oväntad applåd för denna älskvärda bekräftelse av de samlade nyhetsmakarnas fördomar.

Ett återkommande tema i statsminister Bildts utländska tal och intervjuar är det moraliska förfallet som påstås orsakas av för mycket välfärd, med sjukersättningen som huvudindiciet. Han har upprepade gånger hånat Sverige som "det sjukaste landet på jorden", det vill säga innan regeringen Bildt kom med botemedlet i form av nedskärningar.

Detta var huvudbudskapet i till exempel Bildts anförande i januari i år inför World Economic Forum i Schweiz, rapporterade TT:s utsände: "Vi måste lämna gamla tiders välfärdsstat bakom oss och bli tillväxtstater.

Det var statsministerns maning... I publiken satt hundratals företagsledare och politiker som applåderade och skrattade åt Bildts beskrivningar av Sverige."

Opinionsmätningarna antyder att moderate partiledare Carl Bildt inte har lyckats få fler än en femtedel av svenska väljare att skratta med honom. Däremot har statsminister Bildt och hans budskap tagits mycket väl emot av pressen och näringslivet utomlands, och detta kan väl få lika stor betydelse för Sveriges framtid som folkets humor. Det som inte kan åstadkommas via den demokratiska processen på hemmaplan kan möjligen befordras med lite hjälp från ens meningsfränder i omvärlden. Möjligheten att från statsministerns estrad kunna påverka det internationella opinionsklimatet ger kanske större politiskt utbyte än själva ämbetets nominella funktion.

Det tycks råda ett slags mediakretslopp som fungerar ungefär så här: Svenska nyliberala och konservativa krafter pratar nedsättande om Sverige som välfärdsstat; detta upprepas och förs vidare av världspressen; på så vis förstärks misstänksamhet

i omvärlden mot den för välfärdsstaten rimliga ekonomiska politiken.

Syndromet kan slå tillbaka på Sverige, dels genom "den internationella marknadens" negativa reaktioner mot välfärdsbefrämjande åtgärder, dels genom ett skenbart stöd för de inhemska åsikterna där hela processen har sitt ursprung.

Vad det kan innebära för den svenska politiken är svårt att bedöma. Man kan ju hoppas att väljarna inte alltför lätt låter sig manipuleras på detta vis. Men det är nog inte så lätt att stå emot en till synes enad internationell opinion, särskilt under en brytningstid i ett land där anspråkslöshet och öppenhet mot andra åsikter är gamla seder. Det är till exempel långt ifrån otänkbart att en del av socialdemokraternas senare ideologiska förvirring kan spåras till tidens nyliberala anda som genomsyrar pressen.

Det är alltså troligt att det internationella mediakretsloppet, med dess negativa syn på välfärdsstaten, i fortsättningen kommer att spela en viktig roll i den svenska politiken. Att det redan haft inverkan utomlands står nu alldeles klart.

Ej längre en modell

TIME • 19 JULI 1993

För sina ansträngningar har regeringen straffats med blott 20 procents sympati i de senaste opinionsmätningarna, i jämförelse med 50 procent för socialdemokraterna som tycks ha förlåtits för att ha skapat många av problemen till att börja med....

Många svenskar medger att det var för bekvämt förr. "Det är hårda bud, men jag anser att det svenska folket behöver lite disciplin", säger en ingenjör som bor i Stockholm....

Assar Lindbeck, en ekonom som leder kommittéen som väljer Nobelpristagaren i ekonomi, och som också ledde den av regeringen tillsatta utredningen om krisen, säger så här: "Vi håller på att ta bort det som har förstört landet. Det var rätt att försöka vara speciellt, men vi var speciella åt fel håll."

Efter valet 1991 har det till exempel flödat in en strid ström av sorgebetygelser som djupt beklagar att Sverige har "lagt ner den svenska modellen".

Foto: Marshall H. Cohen

Denna vidsträckta besvikelse är ju ett bevis på hur mycket den svenska modellen har betytt för folk över hela jorden. Men nu, som det heter i UD:s senaste översikt av den utländska pressen: "Sverige är inte längre unikt, utan placeras i samma fålla som andra länder."

Det krävs inga större kunskaper i svensk eller internationell politik för att kunna begripa vilka intressen som mest gynns, och missgynns, av denna utveckling. Om Sverige inte har råd med sin välfärdsstat, vilket annat land kan ha det, eller hur?

Det är egentligen en märkligt splittrad bild av Sverige som man får av den utländska pressen. Å ena sidan får man veta en hel del om svenska bedrifter inom diverse områden såsom tennis, ishockey, film, teater, musik, litteratur, schack, bridge, teknik, medicin och till och med näringslivet — allt detta i specialsektioner.

Men bland de "tyngre" nyheterna i första sektionen, där redaktionen lägger fram sin uppfattning om det svenska samhällets egentliga väsen, är det andra tongångar som gäller.

Där kan man få veta att Sverige under decennier har hemsökts av en "kvävande välfärdsstat" som lindat in hela folket mot dess bättre vetande i "en kokong av vaggan-till-graven socialvälfärd".

Konsekvensen var att Sverige blev ett land av lata, apatiska bidragstagare som berövats initiativförmågan, viljan att excellera och så vidare. Till slut ville folket, som The New York Times uttryckte det, bli av med "en kvävande välfärdsstat som kostar för mycket och har alldeles för mycket kontroll över människors liv".

Därför utsåg väljarna med valet 1991 Carl Bildt och Ian Wachtmeister (av brittiska The Economist hyllad som "en charmerande före detta affärsman") till att städa i eländet, och det har de med den bäste viljan försökt att göra.

Men naturligtvis envisas de bakåtsträvande socialdemokraterna med att förhåla den nödvändiga reningen, och risken är stor att detta arma land kommer att åter förfalla till den gamla onda svenska modellen.

Svenskarna ställs inför nedskärningarnas hårda villkor

NEW YORK TIMES • 14 MARS 1994

Den konservativa regeringen, övertygad om att det gamla systemet daltade med svenskarna och berövade dem incitamentet att arbeta hårdare, håller nu på att ställa om socialprogrammen så att det är t.ex. inte längre möjligt att tjäna mer pengar genom att stanna hemma än genom att gå till jobbet.

"Vi måste ha system som vi har råd med", sade Statsminister Carl Bildt. "Och om man tittar på ersättningsnivåerna, ser man att de hade blivit så höga att de minskade incitamentet att arbeta"....

Efter att myndigheter i decennier har haft monopol på sjukvården, barnomsorgen, utbildningen och andra samhällstjänster, uppmuntrar nu regeringen Bildt privata konkurrenter i ett försök att höja kvaliteten, skära ner kostnaderna och minska inblandningen av en statsmakt som enligt många svenskar

hade blivit för genomträngande och för byråkratisk.... För det mesta har svenskarna godkänt ändringarna som oundvikliga och i vissa fall välkomna....

"Vi måste lita mer på oss själva, och inte på samhället", sade en arbetslös 50-årig sekreterare medan hon adresserade brev vid ett fackcentrum för arbetslösa i Stockholm.

Bland dem som anser att ändringarna är sunda är [de tre stockholmarna] som driver en av de första dagisarna som har överläts till privat regi som ett led i regeringens försök att bryta statens monopol på socialtjänster....

"Vi tar pengar som annars hade gått ut för administration och använder dem för barnens skull", sade en av dagisens chefer. [Detta citat upprepas i bildtexten till fotot av dagiset som illustrerar artikeln.]

När man betraktar den gängse bilden av Sverige i The New York Times och dylika medier blir man förbryllad över att det finns en svensk medborgare som över huvud taget förmår lyfta en tennisracket, för att inte tala om att vinna Wimbledon. Och det svenska näringslivets stora landvinningar runt omkring i världen blir alldeles obegripliga: Hur är det möjligt i ett land som så ofta har skildrats som fientligt inställt till företagande, och där befolkningen lär vara efterbliven på grund av den omåttliga välfärden?

Säg det. Men man skall nog inte förvänta sig någon förklaring från större delen av de utländska massmedierna, och i synnerhet inte från USA:s etablissemangsmedia som så starkt påverkar det som kallas för nyheter överallt i världen, till och med i Sverige.

Som Ben Bagdikian, före detta redaktör för The Washington Post samt rektor vid Kaliforniens journalisthögskola, påpekar i sin bok *The Media Monopoly*: "I dag kan alla VD:ar i de 29 bolag som kontrollerar det mesta av det som amerikaner läser och tittar på rymmas i ett vanligt vardagsrum. De är nästan undantagslöst konservativa republikaner...."

"Det råder en dubbelmoral: Pressen är lyhörd för brister i den offentliga sektorn, men likgiltig inför lika väsentliga brister i den privata sektorn, i synnerhet när det

Bitande kallt då 'gyllene tiden' avslutar

THE EUROPEAN • 15 JULI 1993

Statsminister Carl Bildts regering har låtit yxan gå över välfärdssystemet i ett försök att tygla budgetunderskottet....

Regeringen ändrar nu frikostiga vanor som härstammar från det som kallas för "decennier av misskötsel" under socialdemokraterna....

Det står klart att efterkrigstidens gyllene tid för Sveriges industri är slut. Lågkonjunkturen har skadat ekonomins struktur och det finns inte många som tror att Sverige kommer att återta sin ställning bland de främsta fem industriländerna.

Vita huset följer ett bankrutt-förklarar ekonomiskt system

Krönika av Cal Thomas

SEATTLE POST-INTELLIGENCER • 1 JULI 1993

Den som tror att statsmakten spenderar våra pengar på ett klokare sätt än individer borde läsa Forbes tidskrifts 24 maj nummer, som innehöll en fängslande essä om Sveriges bråkiga äktenskap med socialism och dess nära förestående skilsmässa....

Tänk bara — folk arbetar mer när de får mindre bidrag för att inte arbeta. Är detta ett radikalt nytt begrepp eller bara enkelt bondförnuft?

Obs! Cal Thomas är en s.k. "syndicated columnist" vars krönikor distribueras av en pressbyrå till flera USA-tidningar. Det här alstret publicerades först i Washington Post, och byggdes helt och hållet på artikeln i Forbes. Det illustrerar hur desinformation kan understrykas och spridas vidare; det samma gäller för samspelet mellan R.J. Samuelson och Assar Lindbeck (se nedan).

gäller de stora företagen. Det är inte bara att denna institutionella böjelse fredar storföretagssystemet. Den berövar folk möjligheten att få en riktig uppfattning om verkligheten."

Det var 1987 det. Sedan dess har det blivit betydligt glesare i Bagdikian's hypotetiska vardagsrum — utvecklingen mot monopolet fortsätter, både i enskilda länder och internationellt. Och det finns ingenting som tyder på att mediamagnater blir mindre konservativa för att de blir färre.

Det finns alltså en naturlig samhörighet mellan den tongivande världspressen och vissa intressen inom Sverige. Ur denna ideologiska gemenskap har det utvecklats en symbios: svenska nyliberala och högerkrafter utnyttjar världspressen för att underblåsa en opinion som utifrån sätter press på välfärdsstaten, medan världspressen utnyttjar samma "pålitliga källor" för att bekräfta sina ideologiska fördomar mot den svenska modellen.

Det finns hur många som helst exempel på detta; några typiska uttag återges på dessa sidor. I detta sammanhang åtnjuter The New York Times en särställning. Även om den under senare år har tappat lite mark till CNN och andra medier, betraktas The New York Times fortfarande som USA:s inofficiellt officiella "newspaper of record" som journalister, politiker och allsköns beslutsfattare nästan är förpliktade att läsa. Dess inflytande anses vara så stort, och dess samspel med USA-imperiets etablissemang så följdriktig, att den har förtjänat en speciell tidskrift, Lies of Our Times (Vår tids lögn), vars självpåtagna uppgift är att försöka rätta till den stora tidningens skeva verklighetsbild.

Ett ganska typiskt alster i The New York Times är en artikel den 15 september 1991 som skulle föreställa läget i Sverige inför det stundande valet. Under rubriken, "Missnöje i jämlikhetens Sverige hotar socialisterna i dagens val", fick man veta bland annat att "Svenskarna hävdar att de sedan länge regerande socialdemokraterna har skapat en ineffektiv Storebrorstat då de har hållit på och byggt ett jämlikhetssamhälle. De säger också att regeringen har för mycket kontroll över deras liv, allt medan den tvingar dem att betala västvärldens högsta skatter."

Missnöjet med socialdemokraterna var någonting som Anders Isaksson, Dagens Nyheters Hans Bergström och Carl Bildt fick förklara. "Många svenskar upptäckte att de hade blivit socialdemokrater av ren vana och inte på grund av övertygelse", förklarade Isaksson. Intill en större underrubrik, "Storrbrorekonomin är ineffektiv hävdar många svenskar", fick Carl Bildt uppge att, "Många känner sig mycket hämmade. De vill ha större valfrihet och fler ekonomiska möjligheter."

Vanligt folks talan fördes av en ung kvinnlig Metallarbetare hos Volvo i Göteborg som enligt The New York Times klagade: "Socialdemokraterna anser att det är lyx att gå på bio. Det är omöjligt att tjäna några pengar. Socialdemokraterna vill att vi alla ska bli fattiga tillsammans."

Som man kan förvänta sig, lät det ännu förskräckligare i affärspressen. "Den svenska

sjukan" var rubriken på en längre analys den 24 maj 1993 i Forbes, en veckotidning i USA som riktas mot näringslivets elit. Artikeln byggdes på intervjuer med Carl Bildt, Anne Wibble, Stig Ramel och Ian Wachtmeister.

"Välfärdsstat har så gott som förstört arbetsmoralen" står det i texten. "Sjukfrånvaron inom den svenska industrin nådde häpnadsväckande 25 procent för ett par år sedan, innan de senare årens nedskärningar i ersättningen uppmuntrade folk att arbeta mer."

(Nedgången i sjukfrånvaron började redan före nedskärningarna som en följd av Sveriges hög förvärvsfrekvens. Enligt SCB utgör korttidsfrånvaron [1-3 dagar] bara tio procent av det hela. Resten består av långtidsfrånvaron bland sårbara grupper som drabbas av högre arbetslöshet under lågkonjunkturen. Minskningen av sjukfrånvaron beror alltså huvudsakligen på det faktum att de sjukligaste grupperna har slagits ut från arbetsmarknaden. Författarens anm.)

Sverige — sämre och sämre

THE ECONOMIST • 9 OKTOBER 1993

En svensk politiker klagade nyligen att, när han fick växeln av en köpman i Helsingör, fick han höra: "Här får du dina svenska pesetas." Utlandets förtroende för Sverige håller på att vissna, och det återspeglas i valutakursen....

Superpessimister som Elisabeth Langby, vars bok Vinter i välfärdslandet är mycket läst i år, tvivlar på att de nödvändiga ändringarna är genomförbara. Då mer än två tredjedelar av Sveriges väljare får sina inkomster av regeringen (genom antingen offentliga jobb eller olika slags välfärdsbidrag) finns det skrämmande små förutsättningar för att bli av med underskottet, skriver Langby....

Och det värsta har inte ännu inträffat. Nästa års val kommer nog att vinnas av socialdemokraterna. . . . Det är just de som har utformat det svenska samhällssystemet, med dess stora utgifter och höga skatter, och de betraktar skattehöjningar i stället för nedskärningar som det bästa receptet.

Naturligtvis fick Forbes berättelse om "the Swedish disease" medhåll av Carl Bildt: "För ett par år sedan var detta det sjukaste landet på jorden.... När VM i ishockey sändes på TV, till exempel, hade folk en benägenhet att vara sjuka."

Ian Wachtmeister påstod att "Folk är sjuka av Storebrorstaten. Det hela hänger ihop med det som pågår i Östeuropa, därför att de hade 100 procents socialism och vi hade 70 procents.... Just nu föredrar jag dock att leva i Sverige hellre än i USA, eftersom vi har insett problemen och håller på att gå ifrån välfärdsstaten. Men det verkar som om ni [i USA] håller på att gå rakt in i den, och ni riskerar förstöra ert land."

I fall någon skulle missa poängen med allt detta, sammanfattar Forbes så här: "Sverige kanske kommer att återhämta sig efter sitt socialistiska experiment, eller kanske inte. Men det här är inte bara en historia om Sverige. Det handlar om varje land där politiker tror att den privata sektorn har en obegränsad förmåga att finansiera en ambitiös social agenda.... Huvudläxan, som Sverige nu håller på att upptäcka, är att den här sortens 'marknadssocialism' är oerhört svårt att bli av med om den lyckas få fotfäste."

"Den svenska sjukan" har nu blivit ett journalistiskt slagord, ett som passar bra ihop med andra utslitna begrepp om Sverige såsom "kvävande välfärdsstat" och "vaggantill-graven trygghet". Robert J. Samuelson, en inflytelserik skribent hos Newsweek/Washington Post, var så inspirerad av Assar Lindbecks sedvanliga dystra Sverigeskildring hos Brookings Institution i Washington att han skrev en troget lindbeckiansk krönika med rubriken "Den svenska sjukan — en modellvälfärdsstats förfall".

Som en tjänsteman i Sveriges Washington ambassad har noterat: "Dessvärre håller begreppet 'Swedish disease' på att bli ett etablerat uttryck, som det kan bli svårt att senare komma till rätta med."

Några dagar efter Samuelsons krönika i Washington Post, lagom till julen 1993, fick professor Lindbeck själv bekräfta sina argument med en krönika i Newsweek. Rubriken löd "Den förfallna svenska modellen"; sjukan satt i texten.

Ibland förekommer det ett direkt samarbete mellan svenska konservativa krafter och den utländska pressen, som till exempel i Exportrådets "Annual Report" där lämpliga utländska journalister fick i uppdrag att beskriva läget i Sverige. Hittills har två nummer givits ut, med års-

Att bota Sveriges ekonomiska sjukdom kan kräva att modellsystemet demonteras

WALL STREET JOURNAL • 1 APRIL 1994

Det är välkänt att "den svenska modellen" har gått upp i limningen.... Men det är mindre välkänt att en unik arbetsmarknadspolitik, som grundligt har utformats för att åstadkomma höga löner och full sysselsättning, utgör en del av problemet. Och om Sverige inte demonterar lite av det som har skapats under hela 1900-talet lär en lösning vara osannolik....

Det råder inget samförstånd om lämpliga åtgärder. Det verkar faktiskt som om valet i september kommer att återställa socialdemokraterna i makten. Det partiet uppfann det problematiska systemet och det förordar inte radikala ändringar....

Många experter hävdar att felet ligger i själva arbetsmarknadspolitiken. En sådan kritiker är Ramana Ramaswamy hos International Monetary Fund (IMF). Han förklarar att systemet utformades för att missgynna okvalificerat arbete och tvingar ineffektiva företag att läggas ner....

Men allt har gått snett. I stället av att ge jämlika löner för jämlika jobb — ett grundmål — började systemet att framkalla jämlika löner för alla jobb därför att egalitariska begär tog kontroll. Detta gör att Sverige har världens plattaste löneskala. . . .

"Dessa strukturella problem vittnar om behovet av långtgående institutionella ändringar i Sveriges arbetsmarknad", hävdar herr Ramaswamy — en åsikt som ofta hörs här.

beteckningar 1991 och 1993, och de ger ett klart intryck av att allt har blivit bättre i kungariket efter det så kallade systemskiftet 1991. Första numret var så löjligt propagandiskt att till och med Dagens Nyheter lade märke till det. Magdalena Ribbings ironiska notis i DN den 26 juni 1992 bar rubriken "Svenskt förfall beskrivet i officiell rapport".

Hur som helst har skattebetalarna bekostat två upplagor på 50.000 exemplar var, som har distribuerats över hela världen för att medföra bland annat dessa iakttagelser av Der Spiegels Sverigekorrespondent:

"Folket trodde inte längre att socialdemokraterna förmådde ta itu med välfärdsstatens brister; och den nya regeringen gjorde landet häpet med sin flygande start.... Efter decennier med socialdemokraterna vid makten, verkade det som om det svenska folket kände sig tillräckligt tryggt och självsäkert för att släppa sin politiska beskyddares hand och förlita sig på de nya politiska krafterna.... Svenskarna hade plötsligt känt att de hade återfått sin valfrihet...."

"I början av 1991, då sjukersättningen under de första tre dagarna minskades från 100 till 75 procent av lönen, blev svenskarnas hälsa bättre över en natt...."

Det kan förefalla komiskt eller patetiskt, detta symbiotiska förhållande mellan Sveriges konservativa och den utländska pressen. Men dess följder är förmodligen långt ifrån försumbara. Det var svårt nog för ett litet avvikande land som Sverige att hävda sin mening i en värld med två konkurrerande supermakter. Nu, med bara en supermakt kvar — den som dessutom är världsmästare i propaganda — blir det ännu knepigare att nå ut med en någorlunda nyanserad bild av den svenska verkligheten.

Det är ett läge som självfallet gynnar de svenskar som känner sig befryndade med USA och den internationella "fria marknaden" med dess allt mäktigare finansiella aktörer. Och i minst ett avseende kan det bli avgörande för den svenska välfärden.

Som bekant håller ekonomin på att internationaliseras, och detta innebär att Sveriges ekonomiska öde i allt större utsträckning påverkas av beslut som fattas av storföretagsledare, penningmarknadens hajar och andra nyckelfigurer i det globala spelet. Om dessa beslutsfattare får för sig att en viss politisk utveckling är ogynnsam kan det betyda att ännu fler jobb förflyttas utomlands, investeringar uteblir, kronan angrips än en gång och så vidare. Med andra ord kan det svenska folket berövas sin välfärdsstat — hur effektiv, rättvis och hållbar den än må vara — bara för att mäktiga beslutsfattare i omvärlden har letts till slutsatsen att den skadar ekonomin.

Den svenska sjukan

Krönika av Robert J. Samuelson

WASHINGTON POST • 8 DECEMBER 1993

Den svenska modellen håller på att långsamt falla sönder. Sveriges ekonomi är mitt i sin värsta kris sedan 30-talets depression. Den omfattande och frikostiga välfärdsstaten är enormt överlastad och den måste nästan säkert utsättas för väldiga nedskärningar....

Trots allt som har åstadkommit kan välfärdsstaten föranleda mycket negativa effekter, som den svenska ekonomen Assar Lindbeck förra veckan förtydligade i ett seminarium hos Brookings Institution....

Lindbecks kritik är särskilt svidande när det gäller de höga skatternas effekter och regleringen av småföretag. Detta förvärras av den allmänna fientligheten som riktas mot "människor som försöker ackumulera förmögenheter åt sig själva"....

Det som Sveriges erfarenhet verkligen lär oss är behovet av att ta itu med dessa problem innan de når krisproportioner. Läxan går kanske obeaktad. Det är frestande att skjuta upp obekväma och impopulära beslut. I brist på en uppenbar kris vill ingen erkänna "problemet". Alla bortförklarar överksamheten. Det hände i Sverige. Det hände i Europa, och se, det händer — betrakta våra budgetdebatter — i USA. I det avseendet lider vi alla av den svenska sjukan.

Att det pågår försök att genom pressen och andra medel ordna denna sortens internationella opinionsbildning råder det inget tvivel om. Ibland syns det tydligt att mäktiga krafter direkt uppmuntras att utifrån angripa välfärdsstaten, som i ovan nämnda artikel i tidskriften Forbes. Däri framför Stig Ramel ("Nobel Stiftelsens framstående f.d. direktör") sin uppfattning att betydande nedskärningar i den offentliga sektorn vanligtvis förekommer endast i en revolutions eller ett krigsläge.

Men i Sveriges fall finns det ett tredje alternativ till hands, tipsar Ramel: "När de internationella finansmännen som finansierar vårt ofantliga budgetunderskott drar slutsatsen att vi inte är solida, då blir vi tvungna att genomföra de nödvändiga ändringarna." Detta budskap understryks med ett foto av Ramel vars bildtext lyder: "Endast internationella finansmän kan tvinga Sverige att ändra sig."

Det är ju knappast någon skandal att Carl Bildt & Co. försöker dra nytta av sin ideologiska gemenskap med den utländska pressen. Att ta del av de resurser som står till buds ingår i det politiska spelet, och man skulle förvänta sig att Ingvar Carlsson & kamraterna skulle göra precis likadant om nu världspressen råkade vara likasinnad. Men det lär inte finnas någon större risk att massmedierna kommer att inom överskådlig framtid präglas av ett socialdemokratiskt tänkesätt.

Det gäller alltså att ta hänsyn till det internationella mediakretsloppet i dess nuvarande skepnad, och det innebär bland annat att:

- "Världsoinionen" om Sverige, och i synnerhet om den svenska välfärden, är i stor utsträckning en omstuvning av inhemska konservativa åsikter som matas till den utländska pressen av "pålitliga källor" såsom Ian Wachtmeister, Carl Bildt, Elisabeth Langby, Anders Isaksson med flera.

- I den mån som svenska journalister, politiker, debattörer med flera stöder sina Sverigeskildringar med "bevis" hämtat ur den utländska pressen kan man rimligen ställa frågan om inte det handlar om en cirkulär process som brukar ha sin startpunkt i Rosenbad, Marieberg, Blasieholmen eller någon annan bekant svensk adress.

- Med ekonomins internationalisering ökar risken att det internationella mediakretsloppet i själva verket kan bidra till en begränsning av det svenska folkets möjligheter att fritt välja sin egen socioekonomiska politik enligt sina egna värderingar.

I synnerhet den sista punkten väcker intressanta frågor rörande den demokratiska processen i Sverige. Rent teoretiskt får det svenska folket bevara och till och med utvidga välfärdsstaten om det så vill.

Men det ser ut som om Carl Bildt och hans meningsfränder, i brist på stöd bland väljarna, försöker mobilisera utländska krafter för att begränsa den möjligheten. Man har till och med hotat med avsevärda ekonomiska bakslag om svenskarna skulle visa sig så fräcka som att med det kommande valet återställa socialdemokraterna vid makten.

Det är i alla fall inte särskilt svårt att förutspå hur The New York Times, The Economist med flera i symbios med svenska konservativa kommer att reagera mot denna eventualitet. Följderna kan väl bli skadliga för landets ekonomiska utveckling, och man kan ju grubbla över hur mycket smuts som nyliberala och andra högerintressen är beredda att kasta på det egna landet i sin iver att belägga Sverige med sitt ideologiska program.

Det är kanske dags att lyfta Sverige bilden utomlands upp på den politiska dagordningen här hemma.